

Het royeren van leden:

Het juridisch kader

Het uitschelden van trainers, misdragingen bij wedstrijden of wangedrag van ouders. Helaas komen dit soort incidenten (regelmatig) voor binnen sportverenigingen. Maar wanneer is dergelijk gedrag dusdanig ernstig dat dit beëindiging van het lidmaatschap rechtvaardigt? Hieronder zal worden ingegaan op de omstandigheden dat een bestuur van een vereniging een lid mag ontzetten uit het lidmaatschap.

Een vereniging kan het lidmaatschap van een lid eenzijdig beëindigen door opzegging of door ontzetting. Hoewel opzegging en ontzetting op elkaar lijken, wordt opzegging meer beschouwd als een beleidsmaatregel. Een vereniging kan het lidmaatschap van een lid opzeggen in gevallen die in de statuten worden genoemd of als een lid niet meer voldoet aan de eisen die door de statuten aan het lidmaatschap worden gesteld. Daarnaast kan een vereniging het lidmaatschap van een lid opzeggen als van de vereniging redelijkerwijs niet kan worden gevergd om het lidmaatschap te laten voortduren.

Royeren

In dit artikel zal voornamelijk de ontzetting van leden worden uiteengezet. Ontzetting uit het lidmaatschap wordt ook wel 'royeren' genoemd. Het royement heeft in tegenstelling tot de opzegging een disciplinair karakter. Als een lid wordt geroyeerd, wordt dit als 'oneer- vol' gezien. Het is verenigingsrechtelijk gezien de zwaarst mogelijke sanctie die een vereniging aan een lid kan opleggen.

Juridisch kader

In de wet is bepaald dat ontzetting alleen kan worden uitgesproken als een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de vereniging handelt, of als de vereniging op onredelijke wijze wordt benadeeld. Verder volgt uit de wet dat ontzetting geschiedt door het bestuur, tenzij de statuten deze bevoegdheid aan een ander orgaan opdragen. Een ander orgaan kan bijvoorbeeld een tuchtcommissie zijn of de algemene ledenvergadering.

Zorgvuldigheid besluit

Allereerst is het in geval van een ontzettingsprocedure van belang

dat de statuten en reglementen van de vereniging worden gevolgd. In de statuten wordt (veelal) vermeld welke procedure moet worden gevolgd bij ontzetting. Als de vereniging zich hier niet aan deze bepalingen houdt, kan dit gevolgen hebben voor de geldigheid van het besluit.

Verder is het van belang dat een besluit tot royement zorgvuldig wordt genomen. In dit kader overwoog de rechtbank Noord-Holland dat het royement een tuchtrechtelijke maatregel is, waarbij procesrechtelijke grondbeginselen zoals strengere motiveringseisen, toepassing van hoor en wederhoor en inzage in stukken in acht moet worden genomen ^[1].

Het is dus belangrijk om het lid te horen voordat tot ontzetting wordt overgegaan. Het besluit tot ontzetting moet schriftelijk aan het lid worden medegedeeld. Daarbij dienen ook duidelijk de redenen voor de ontzetting worden genoemd. Of een reden voldoende is om een royement te rechtvaardigen, is sterk afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Hierbij moeten de belangen van beide partijen worden afgewogen. Hieronder zullen enkele rechterlijke uitspraken over ontzetting worden besproken.

Rechtspraak

Of ontzetting van een lid in een procedure zal standhouden, is sterk afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Een besluit van een orgaan van een vereniging (zoals het bestuur) is vernietigbaar als dit in strijd met de redelijkheid en billijkheid is genomen. Als een vereniging bij de ontzetting in strijd met de redelijkheid en billijkheid heeft gehandeld, is het besluit vernietigbaar.

Terughoudendheid

Bij de beoordeling of een ontzetting toelaatbaar is, geldt dat ontzettingen slechts onrechtmatig zijn als de vereniging in de gegeven omstandigheden, waaronder de door haar behartigde belangen, tegenover het ontzette lid niet in redelijkheid tot ontzetting had kunnen komen^[2]. De rechter dient terughoudend te zijn bij de beoordeling of het bestuur van een vereniging bij het nemen van een ontzettingsbesluit alle in aanmerking komende belangen naar redelijkheid en billijkheid heeft afgewogen en daarbij de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen^[3]. Anders gezegd: een rechter mag niet snel oordelen dat het besluit niet genomen had mogen worden.

Onderbouwing

Ondanks deze terughoudendheid, oordelen rechters regelmatig dat een besluit niet genomen had mogen worden. Het Gerechtshof 's-Hertogenbosch vernietigde vorig jaar de bestuursbesluiten tot ontzetting van twee leden van een judovereniging. Het Hof oordeelde dat de vereniging niet in redelijkheid tot deze besluiten had kunnen komen. De vereniging had de leden, die al tientallen jaren lid waren, geroyeerd naar aanleiding van twee woordenwisselingen tijdens een training. De vereniging had niet concreet onderbouwd dat en waarom de woordenwisselingen een enorme impact op de leden van de vereniging zouden hebben gehad. Bovendien had de vereniging volgens het Hof rekening moeten houden met de verdiensten die de leden hadden verricht voor de vereniging^[4].

Onvoldoende ernstig

In een andere zaak werd een meisje van 13 geroyeerd door haar voetbalvereniging. Reden hiervoor was dat de ouders van het meisje berichten in de WhatsApp-groep met ouders en begeleiding van het team hadden gestuurd waarin bestuur en de begeleiding zouden zijn beschuldigd en bedreigd. Ook was het meisje zelf eerder betrokken geweest bij diverse incidenten. De Arbitragecommissie van de KNVB overwoog dat het gedrag van de ouders via WhatsApp (ook gevoegd bij de incidenten) onvoldoende ernstig was om in redelijkheid tot het roeyement te kunnen komen^[5].

Bedreigingen via WhatsApp werden als onvoldoende ernstig beschouwd

Redelijkheid

In een uitspraak van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden bleef het ontzettingsbesluit wél in stand. In die zaak werd een speler van een voetbalvereniging geschorst en geroyeerd wegens het slaan van een tegenspeler tijdens een wedstrijd. De speler was aanvoerder van het eerste elftal van de voetbalvereniging en werd na het incident door de KNVB voor 18 maanden geschorst. Het Hof stelde vast dat er hoor en wederhoor was toegepast, er gedegen feitenonderzoek had plaatsgevonden en dat de speler in strijd had gehandeld met de statuten en reglementen van de KNVB en de voetbalvereniging. Verder oordeelde het Hof dat de vereniging gelet op de ernstige aard van de aan de speler verweten gedraging(en) en de kennelijk ontstane onrust binnen en buiten de vereniging in redelijkheid tot het besluit had kunnen komen. Het ontzettingsbesluit bleef dus in stand^[6].

Conclusie

Een ontzettingsbesluit dient in elk geval in overeenstemming met de statuten en zorgvuldig te worden genomen. Of een vereniging mag overgaan tot royering van een lid is sterk afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Als een vereniging tot royement wil overgaan, is het daarom erg verstandig om voorafgaand juridisch advies in te winnen.

C/M/S

Law . Tax

Frank Verlaan en Amajanti van de Beek zijn respectievelijk sinds 2012 en 2017 als advocaat werkzaam op de sectie sport- en arbeidsrecht van CMS te Utrecht. In die hoedanigheid adviseren zij onder andere diverse sportbonden en sportverenigingen over uiteenlopende sport- en arbeidsrechtelijke vraagstukken.

[1] Rechtbank Noord-Holland 3 juli 2013, ECLI:NL:RBNHO:2013:5531, r.o. 4.4

[2] HR 2 december 1983, ECLI:NL:HR:1983:AG4702

[3] HR 12 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ9145

[4] Gerechtshof 's-Hertogenbosch 30 mei 2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:2298

[5] Arbitragecommissie KNVB 12 april 2017, nr. 1444. In deze zaak oordeelde de Arbitragecommissie van de KNVB dat het roeyementsbesluit nietig was, omdat het bestuur van de voetbalvereniging in strijd met de statuten (en de wet) had gehandeld. Ten overvloede overwoog de Arbitragecommissie dat de situatie onvoldoende ernstig was om het meisje te kunnen royeren.

[6] Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 8 november 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:8996